

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Obdo/8/2025
Identifikačné číslo spisu:	3516207266
Dátum vydania rozhodnutia:	30.06.2026
Meno a priezvisko:	JUDr. Erika Čanádyová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2026:3516207266.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eriky Čanádyovej a členiek senátu JUDr. Jany Hullovej a JUDr. Miroslavy Janečkovej, v spore žalobcu IFIS investiční fond, a.s., so sídlom Čechyňská 419/14a, Trnitá, Brno 602 00, Česká republika, IČO: 243 16 717, zastúpený Nosko & Partners s.r.o., so sídlom Podjavorinskej 2, Bratislava 811 03, IČO: 36 860 107, proti žalovanému 1/ JMS plus s.r.o., so sídlom Rekreačná oblasť Dubník 1056, Stará Turá 916 01, IČO: 51 007 886, zastúpený JUDr. Vladimír Fraňo, advokát so sídlom Haškova 18, Nové Mesto nad Váhom 915 01, a žalovanému 2/ Československé úvěrní družstvo v likvidaci, so sídlom Gočárova třída 312/52, Pražské Předměstí, Hradec Králové 500 02, Česká republika, IČO: 649 46 851, Ing. Lukáš Vlašný, insolvenční správce Československého úvěrního družstva v likvidaci, so sídlom Palackého 351/6, Tábor 390 01, zastúpený Hartmann Jelínek Malý Moreno a partneři s.r.o., advokátní kancelář, so sídlom Sokolovská 5/49, Praha 8, 186 00, Česká republika, IČO: 247 84 681, o určenie existencie záložného práva, o dovolaní žalovaného 1/ proti rozhodnutiu Krajského súdu v Banskej Bystrici, č. k. 42Cob/24/2023-667 zo dňa 14. augusta 2024, takto

rozhodol:

- I. Dovolanie žalovaného 1/ o d m i e t a .
- II. Účastníkom konania súd náhradu trov dovolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej aj „odvolací súd“) rozsudkom sp. zn. 42Cob/24/2023-667 zo dňa 14. augusta 2024 (ďalej aj „napadnutý rozsudok“) potvrdil výrokom I. rozhodnutie Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom sp. zn. 8Cb/119/2016-515 zo dňa 2. júna 2022 vo výroku I. a II.

2. Výrokom II. odvolací súd žalobcovi priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalovanému 1/ a 2/ v rozsahu 100 %. Odvolací súd potvrdil vo výroku I. a II. rozsudok Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom (ďalej aj „súd prvej inštancie“) sp. zn. 8Cb/119/2016-515 zo dňa 2. júna 2022, v ktorom výrokom I. súd prvej inštancie určil, že nehnuteľnosti v ňom označené sú zaťažené záložným právom žalobcu, ako záložného veriteľa v rade 1/ zriadeným na základe Zmluvy o zriadení záložného práva číslo 0095800211, zo dňa 17. februára 2011 (ďalej aj „Zmluva“). Výrokom II. súd prvej inštancie

priznal žalobcovi právo na náhradu trov konania voči žalovanému 1/ a 2/ v rozsahu 100 %.

3. V napadnutom rozsudku odvolací súd konštatoval, že súd prvej inštancie postupoval správne, pokiaľ aplikoval právomoc súdov Slovenskej republiky na prejednávajúcu vec v súlade s čl. 24 bod I. Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady EÚ č. 1215/2012 z 12. decembra 2012 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach, podľa ktorého majú súdy členského štátu, v ktorom sa nachádza nehnuteľnosť výlučnú právomoc na konanie. Konštatoval, že súd prvej inštancie správne uzavrel, že na zánik záložného práva bude aplikovaný právny poriadok Českej republiky a v ostatnej časti právny poriadok Slovenskej republiky. Uviedol, že súd prvej inštancie dostatočne zistil skutkový stav a zistené skutočnosti správne posúdil a rozhodol správne, keď žalobe v celom rozsahu vyhovel. Odvolací súd sa stotožnil s názorom súdu prvej inštancie, ktorý konštatoval, že prejav vôle predsedu predstavenstva a člena predstavenstva, ako štatutárnych orgánov spoločnosti pôvodného veriteľa UNIBON - spořitelní a úvěrní družstvo, v Návrhu na výmaz záložného práva, zriadeného na základe Zmluvy o zriadení záložného práva č. 0095800211 zo dňa 17. februára 2011, predmetom ktorej bolo zriadenie záložného práva na nehnuteľnostiach zapísaných na LV č. XXXX vedenom v evidencii Okresného úradu E., katastrálny odbor, katastrálne územie E., obec E., okres E., a to: parcela registra „C“ číslo XX/X o výmere 1478 m², druh pozemku zastavané plochy a nádvoria, parcela registra „C“ číslo XX/X o výmere 714 m², druh pozemku zastavané plochy a nádvoria a stavby nachádzajúcej sa na parcele registra „C“, číslo parcely XX/X, súpisné číslo XXX, popis stavby: práčovňa a čistiareň, v prospech žalobcu ako záložného veriteľa, podaného dňa 25. novembra 2011 Okresnému úradu E., katastrálnemu odboru (ďalej aj „Návrh na výmaz záložného práva“ alebo „Listina“), bol spochybnený, keďže z vykonaného dokazovania vyplynulo, že podpisy na uvedenej Listine neboli podpismi daného štatutárneho orgánu. Z vykonaného dokazovania bolo preukázané, že svedkovia Ing. C. S. a S. U. nepotvrdili, že podpisy na Listine sú ich vlastnými podpismi, ako i skutočnosť, že notársky úrad spochybnil predložené osvedčovací doložky podpisov ako ich vlastné. V súvislosti s tvrdením žalovaného 1/, ktorý namietal, že správca konkurznej podstaty, Ivo Kotaba, nepostupoval s odbornou starostlivosťou, keďže prihlásenú pohľadávku neporovnával s účtovnou a inou dokumentáciou dlžníka, s ktorou nedisponoval a tiež námietkou žalovaného 1/, že súd prihlásenú pohľadávku zákonným spôsobom nepreskúmal, z dôvodu čoho ju mal poprieť, poukázal odvolací súd na § 366 a § 373 ods. 4 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej aj „Civilný sporový poriadok“ alebo „CSP“) a skonštatoval, že uvedené námietky neboli súčasťou procesnej obrany žalovaného 1/ v konaní pred súdom prvej inštancie, a tak na ne nemohol odvolací súd prihliadať a preskúmať ich. Tvrdil, že súd prvej inštancie vychádzal správne z výsledkov konkurzného konania o tom, že predmetná pohľadávka nebola správcom konkurznej podstaty popretá, v dôsledku čoho považoval súd prvej inštancie právny dôvod vzniku pohľadávky, ako aj jej výšku, za preukázaný. Konštatoval, že zistený stav pohľadávky z konkurzného konania je pre závery súdu o existencii pohľadávky záväzný.

4. Odvolací súd prisvedčil žalovanému 1/ v skutočnosti, že Tatiana Šopíková, nar. XX. D. XXXX, sa stala konateľkou žalovaného 1/ podľa výpisu z obchodného registra až 10. februára 2022. Upresnil však, že moment vzniku funkcie konateľky v žalovanom 1/ nie je pre dané konanie relevantný, keďže dobromyseľnosť žalovaného 1/ sa posudzuje ku dňu nadobudnutia prevodu nehnuteľnosti a nie ku dňu zmeny konateľa. Odvolací súd zdôraznil, že žalovaný 1/ po celý čas svojej procesnej obrany poukazoval na dobromyseľnosť nadobúdateľa vlastníckeho práva a príslušnú judikáciu. Odvolací súd však poukazoval na fakt, že rozhodnutia súdov, na ktoré poukazoval žalovaný v 1/, riešili vzájomnú koreláciu práv, a to jednak ochranu skutočného vlastníka zaručenú zásadou, v zmysle ktorej nikto nemôže previesť viac práv než sám má a na druhej strane ochranou dobrej viery nadobúdateľa, že vec nadobudol riadne podľa práva. Odvolací súd konštatoval, že predmetom žaloby je určenie existencie záložného práva viaznúceho na nehnuteľnosti, ktoré malo byť z katastra nehnuteľností vymazané na podklade listiny, ktorej pravosť bola žalobcom z viacerých dôvodov spochybnená. Konštatoval tiež, že dovolávanie sa aplikácie rozhodnutí, ktoré uprednostňujú dobrú vieru nadobúdateľa pri nadobudnutí nehnuteľnosti od nevlastníka, nie je aplikovateľné na prejednávajúcu vec a pre ňu relevantné. Odvolací súd tiež poukázal na to, že rozhodnutie veľkého senátu obchodnoprávneho kolégia sp. zn. 1VOBdo/2/2022 nie je aplikovateľné na prejednávajúcu vec vo vzťahu k žalovanému 1/ a tvrdenej dobromyseľnosti pri nadobudnutí nehnuteľností bez vyznačenia záložného práva. Odvolací súd zdôraznil, že táto ostala v

rovine tvrdenia a nebola podporená relevantným dôkazom, pričom dôkazné bremeno zaťažovalo žalovaného 1/. Odvolací súd tiež konštatoval, že výpis z listu vlastníctva nemá výpovednú hodnotu vo vzťahu k dobromyseľnosti. Nad rámec uvedeného odvolací súd zároveň konštatoval, že žalovaný 1/ nadobudol nehnuteľnosť prevodom na základe zmluvy ku dňu 4. augusta 2017, a teda v čase, kedy už bolo vedené súdne konanie o určenie existencie záložného práva, čím tak bola samotná existencia záložného práva spochybnená do takej miery, že nemožno hovoriť o dobromyseľnosti zúčastnených subjektov, ani nadobúdateľa nehnuteľnosti. O trovách konania rozhodol odvolací súd podľa § 255 ods. 1 CSP. Konštatoval, že žalovaný 2/ sa domáhal aplikácie ustanovenia § 257 CSP. Ako jeden z dôvodov uvádzal, že sa nachádza v nepriaznivej finančnej situácii, keďže uznesením Krajského súdu v Hradci Králové zo dňa 19. októbra 2021 č. j. KSHK 35 INS 16182/2021-A-34/celk.5 bol na jeho majetok vyhlásený konkurz. Uvedená skutočnosť, konštatoval odvolací súd, svedčí o úpadku žalovaného 2/ a o jeho nepriaznivej finančnej situácii, avšak podľa odvolacieho súdu sama o sebe nie je, vzhľadom na postavenie žalovaného 2/ v súdnom konaní, okolnosťou hodnou osobitného zreteľa, keďže žalovaný 2/ je právnickou osobou, na ktorého sú kladené prísnejšie kritériá pri posudzovaní finančnej gramotnosti a sám žalovaný 2/, ako právnická osoba, nesie riziko podnikania v podobe prípadného neúspechu a s tým spojenej platobnej neschopnosti plniť svoje záväzky.

5. Odvolací súd konštatoval, že žalobca bol procesne úspešný v súdnom spore, a preto má s poukazom na § 255 ods. 1 CSP nárok na náhradu trov konania voči žalovanému 1/ a žalovanému 2/ ako neúspešným stranám. Odvolací súd nezistil žiadne okolnosti hodné osobitného zreteľa, pre ktoré by žalovaný 2/ nemal hradiť vzniknuté trovy konania žalobcovi, preto rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku II. napadnutého rozsudku.

6. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalovaný 1/ dovolanie, ktoré dôvodil dovolacím dôvodom podľa § 420 písm. f) CSP. Tvrdil, že napadnutý rozsudok odvolacieho súdu je postihnutý vadami konania a rozhodovania vo veci, v dôsledku čoho došlo k porušeniu práva žalovaného 1/ na spravodlivý proces. Mal za to, že svojvoľný postup súdov vyústil v nedostatočné vyhodnotenie dôkazov v zásadnej otázke pre rozhodovanie vo veci, v ktorej súdy ustálili záver v rozpore s dôkazmi, ktoré sú obsahom súdneho spisu. Dovolateľ tiež tvrdil, že odvolací súd sa nedostatočne zaoberal námietkami žalovaného 1/, ako aj, že v napadnutom rozsudku odvolacieho súdu, ako v rozhodnutí súdu prvej inštancie absentuje riadne odôvodnenie rozhodnutia. Napadnutý rozsudok odvolacieho súdu spolu s rozhodnutím súdu prvej inštancie považoval za arbitrárne a nepreskúmateľné. Dovolateľ mal za to, že súdy nevykonali dôkazy nevyhnutné pre rozhodnutie a k vyhodnoteniu dôkazov pristupovali svojvoľne, čo v konečnom dôsledku malo, podľa dovolateľa, spôsobiť zmatečnosť napadnutého rozsudku odvolacieho súdu. Dovolateľ uviedol, že pokiaľ sa odvolací súd v plnom rozsahu stotožnil so skutkovými a právnymi závermi súdu prvej inštancie, odkazom na § 387 ods. 2 CSP je tento postup nedostatočný. Odvolací súd sa týmto obmedzil len na rekapituláciu záverov súdu prvej inštancie a odvolacími námietkami žalovaného 1/ poukazujúceho na nedostatočne a nesprávne zistený skutkový stav, ako aj nesprávnym právnym posúdením veci sa nezaoberal. Podľa dovolateľa súdy nevykonali ďalšie navrhnuté dôkazy potrebné pre riadne rozhodnutie veci, ani nezdôvodnili tento svoj postup. Dovolateľ poukázal tiež na, podľa dovolateľa, extrémny nesúlad medzi závermi súdu a jeho skutkovými zisteniami, keď súdy uvádzajú všeobecný súhrn zistení bez špecifikácie jednotlivých dôkazov. V dovolaní poukázal na niektoré rozhodnutia, a to judikát R111/1998, rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2Cdo/5/1997 z 28. augusta 1997, z ktorého vyplýva, že konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci aj vtedy, ak súd svoj právny záver riadne neodôvodnil, takže jeho rozsudok zostal nepreskúmateľný. Tieto dovolacie dôvody špecifikoval v bode III. jeho dovolania (č. l. 683 a 684 spisu).

7. Dovolateľ ďalej špecifikoval dovolacie dôvody v bode IV. jeho dovolania nasledovne. Dovolateľ tvrdil, že odvolací súd sa nedostatočne zaoberal námietkou žalovaného 1/ a nevykonal dôkazy nevyhnutné pre rozhodnutie, pričom súdy vykonané dôkazy súdy následne vyhodnotili nesprávne. Dovolateľ tiež tvrdil, že odvolací súd nesprávne vyhodnocoval obsah návrhu na výmaz záložného práva zo dňa 25. novembra 2011, zápisnicu o výsluchu svedkov S. a U. pred Krajským súdom v Ostrave v konaní č. k. 54T/4/2014 a osvedčovanie podpisov na tejto listine a pečiatky na listine zo strany príslušného notára. Tvrdil, že v

týchto konaniach Českej republiky nebola skúmaná pravosť podpisov uvedených osôb, ani pravosť pečiatky notára na Listine. Zdôraznil, že listina, návrh na výmaz záložného práva, má všetky zákonné náležitosti, ktoré sú spôsobilé vyvolať zamýšľané právne účinky, zánik záložného práva výmazom. Dovolateľ následne zdôraznil chronológiu veci, a to až po vydanie rozhodnutia Okresného úradu Myjava katastrálneho odboru o vymazanie záložného práva, voči ktorému nebol podaný žiadny opravný prostriedok a toto rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť.

8. Dovolateľ namietal hodnotenie vykonaných dôkazov a zisteného skutkového stavu zo strany odvolacieho súdu, ktorý sa stotožnil s rozhodnutím súdu prvej inštancie a potvrdil existenciu pohľadávky spoločnosti PHS stavebně-obchodní společnost, s.r.o. Spochybnil tiež závery odvolacieho súdu o existencii pohľadávky zabezpečenej záložným právom, ktorý ich vyvodzoval okrem iného od skutočnosti, že pohľadávka nebola v konkurznom konaní spoločnosti PHS stavební obchodní společnost s.r.o., popretá. Insolvenčný správca v prieskumnom pojednávaní na Krajskom súde v Ostrave dňa 30. apríla 2013 uviedol, že táto pohľadávka bola z jeho strany preverená, resp. preskúmaná, čo, podľa dovolateľa, je v rozpore s tvrdením správcu, ktorý prihlásenú zabezpečenú pohľadávku nepoprel, pričom ju mal údajne preskúmať, avšak vo svojom oznámení z 26. novembra 2020 uviedol, že účtovníctvom spoločnosti PHS stavební obchodní společnost s.r.o. v priebehu konkurzu nedisponoval. S týmito podstatnými skutočnosťami sa súdy, podľa dovolateľa, v dôvodoch rozhodnutia nevysporiadali a vykonaným dokazovaním rozpory neodstránili. Dovolateľ mal za to, že správca konkurznej podstaty konal v rozpore s insolvenčným zákonom a tento postup preto nemôže zakladať fikciu súčasnej existencie záväzku. Dovolateľ nesúhlasil s názorom odvolacieho súdu, že nie je možné, aby sa ako odvolací súd, tak súd prvej inštancie, zaoberali pochybeniami správcu konkurznej podstaty v konkurznom konaní vedenom v Českej republike.

9. Dovolateľ spochybnil aj závery súdov hodnotiacich dobromyseľnosť žalovaného 1/ pri nadobudnutí nehnuteľností, ako aj závery súdov o začiatku a časovom trvaní výkonu funkcie konateľa žalovaného 1/ zo strany Tatiany Šopíkovej. Dovolateľ tiež nesúhlasil s názorom odvolacieho súdu, podľa ktorého nemožno hovoriť o dobromyseľnosti žalovaného 1/, keď bolo vedené súdne konanie o určenie existencie záložného práva, nakoľko v čase podpisu kúpnej zmluvy vznik záložného práva z ničoho nevyplyval, a teda, podľa dovolateľa, musel byť žalovaný 1/ pri nadobudnutí nehnuteľností dobromyseľný.

10. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“), ako súd dovolací, (§ 35 CSP) (ďalej aj „dovolací súd“) po zistení, že dovolanie podal v stanovenej lehote (§ 427 CSP) účastník konania, v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpený v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), pred samotným vecným prejednaním skúmal, či dovolanie je procesne prípustné.

11. Podľa ustanovenia § 419 CSP, proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

12. Najvyšší súd pripomína, že úspešné uplatnenie dovolania je vždy nevyhnutne podmienené primárnym záverom odvolacieho súdu o prípustnosti dovolania a až následným sekundárnym záverom týkajúcim sa jeho dôvodnosti. Z ustanovení § 419 a nasl. CSP upravujúcich otázku prípustnosti dovolania je zrejmé, že na to, aby sa dovolací súd mohol zaoberať vecným prejednaním dovolania, musia byť splnené podmienky prípustnosti dovolania vyplývajúce z ustanovení § 420 alebo § 421 CSP a tiež podmienky odvolacieho konania, t. j. aby (okrem iného) dovolanie bolo odôvodnené dovolacími dôvodmi, aby išlo o prípustné dovolacie dôvody a aby tieto dôvody boli vymedzené spôsobom uvedeným v ust. § 431 až § 435 CSP. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (§ 428 CSP).

13. Podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP, z ktorého dovolateľ vyvodzoval prípustnosť svojho dovolania, je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Vady konania vymenované v ust. § 420 CSP sú špecifické tým, že zakladajú nielen prípustnosť dovolania, ale aj jeho dôvodnosť. Vyplyva to z ust. § 431 CSP, podľa ktorého dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1

CSP), pričom dovolací dôvod má byť vymedzený dovolateľom uvádzajúcim, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

14. V zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP charakterizujú procesnú vadu relevantné znaky ako zásah súdu do práva na spravodlivý súdny proces a nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva. Právo na spravodlivý súdny proces predstavuje možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov. Vyššie citované ustanovenie § 420 písm. f) CSP zakladá prípustnosť a dôvodnosť dovolania v prípade, ak miera porušenia procesných práv strany, v dôsledku nesprávneho procesného postupu súdu, nadobudla značnú, výraznú, resp. relevantnú intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle tohto ustanovenia sa rozumie nesprávny (vadný) procesný postup súdu, spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení procesných ustanovení, ktoré sa vymykajú zákonnému, ale aj ústavnému procesno-právnomu rámcu, a ktorý tak zároveň znamená aj porušenie procesných práv garantovaných ústavným zákonom č. 460/1992 Zb. Ústava Slovenskej republiky (ďalej aj „Ústava SR“).

15. Dovolací súd zdôrazňuje, že právo na spravodlivý súdny proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia skutkový stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces. Do práva na spravodlivý proces však nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, hodnotením dôkazov (sp. zn. IV. ÚS 22/04) a ani právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa rozhodlo v súlade s jeho požiadavkami (sp. zn. I. ÚS 50/04).

16. Jedným z aspektov práva na spravodlivý proces a práva na súdnu ochranu podľa článku 46 ods. 1 Ústavy SR a článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd je právo strany sporu na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia (sp. zn. II. ÚS 383/06). Súčasťou obsahu tohto práva je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky, súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t.j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Funkciou odôvodnenia súdneho rozhodnutia je pritom predovšetkým doložiť správnosť rozhodnutia súdu, pričom odôvodnenie je zároveň aj prostriedkom kontroly správnosti postupu súdu pri vydaní rozhodnutia a nástrojom ochrany pred svojvoľou súdnej moci. Najvyšší súd v danej súvislosti tiež zdôrazňuje, že dôležitosť riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia je nerozporná, nakoľko toto by malo stranám sporu umožniť posúdiť, ako súd v ich veci vyložil a aplikoval príslušné právne predpisy a akými úvahami sa spravoval pri svojom rozhodovaní.

17. Dovolací súd uvádza, že za porušenie práva na spravodlivý proces sa považuje v zmysle rozhodovacej činnosti Ústavného súdu Slovenskej republiky situácia, ak všeobecný súd svoje rozhodnutie riadne neodôvodní a nevysporiada sa so všetkými relevantnými námietkami uplatnenými sporovými stranami, a to spôsobom zodpovedajúcim miere ich závažností. V takom prípade všeobecný súd svojim postupom založí nepreskúmateľnosť ním vydaného rozhodnutia a spravidla tak aj jeho protiústavnosť. Ak nie sú totiž zjavné dôvody toho - ktorého rozhodnutia, svedčí to o ľubovôli v súdnom rozhodovaní, pričom zásada právneho štátu ľubovôľu v rozhodovaní orgánov verejnej moci zakazuje. Len vecne správne rozhodnutie a náležite, t. j. zákonom vyžadovaným spôsobom, odôvodnené rozhodnutie, napĺňa, ako neoddeliteľná súčasť „stanoveného postupu“, ústavné kritériá vyplývajúce z čl. 46 ods. 1 Ústavy SR.

18. Dovolateľ v dovolaní poukazoval na to, že v napadnutom rozsudku sa odvolací súd v plnom rozsahu stotožnil so skutkovými a právnymi závermi súdu prvej inštancie a v celom rozsahu sa stotožnil s jeho odôvodnením, na ktoré v zmysle § 387 ods. 2 CSP odkázal. Podľa jeho názoru sa odvolací súd v prevažnej miere obmedzil len na rekapituláciu záverov súdu prvej inštancie a s odvolacími námietkami žalovaného 1/, ktorý poukazoval na nedostatočne a nesprávne zistený skutkový stav a rovnako na nesprávne právne posúdenie, sa odvolací súd dostatočne nezaoberal. Z obsahu dovolania vyplýva, že

dovolať nesúhlasí so skutkovými závermi a právnym posúdením vecí zo strany súdov oboch nižších inšancií, pričom tvrdí, že súd prvej inšancie i odvolací súd nevykonali pre rozhodnutie nevyhnutné dôkazy, pristupovali k vyhodnocovaniu dôkazov svojvoľným spôsobom, ktorý podľa dovolateľa vedie k zmätočnosti rozhodnutia.

19. Dovolací súd však poznamenáva, že dovolateľ svoje dovolanie koncipoval ako „ďalšie odvolanie“, keď opätovne vznášal tie isté námietky ako v odvolaní proti rozhodnutiu súdu prvej inšancie, s ktorými sa však odvolací súd riadne vysporiadal v odôvodnení svojho pomerne obsiahleho rozhodnutia.

20. Dovolací súd v danej súvislosti poukazuje na ustanovenie § 442 CSP, podľa ktorého je dovolací súd viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd, z čoho vyplýva, že skutkový stav vecí zistený odvolacím súdom nepodlieha prieskumu v dovolacom konaní. Dovoláním sa preto nemožno úspešne domáhať prieskumu vykonaného dokazovania pred súdmi nižšej inšancie a dovolací súd nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od súdu prvej inšancie a odvolacieho súdu) v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie. V dovolacom konaní sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi nižšej inšancie, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Inými slovami, na hodnotenie skutkových okolností a zisťovanie skutkového stavu sú povolané súdy prvej inšancie a druhej inšancie, ako skutkové súdy, a nie dovolací súd, ktorý je v zmysle § 442 CSP viazaný skutkovým stavom, tak ako ho ustálil odvolací súd a jeho prieskum skutkových zistení nespočíva v prehodnocovaní skutkového stavu, ale len v kontrole postupu súdu pri procese jeho zisťovania (I. ÚS 6/2018). V rámci tejto kontroly dovolací súd má možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.) a či konajúcimi súdmi prijaté závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces, čím by mohlo dôjsť k vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP (čo v tu preskúmvanej veci nenastalo). Otázka skutkových zistení tak môže byť predmetom dovolacieho konania len výnimočne, pokiaľ je preskúmvanému rozhodnutiu možné pripísať atribút arbitrárnosti, ktorý môže byť naplnený i hodnotením dôkazov, ktoré je vykonané bez akéhokoľvek akceptovateľného základu tak, že v nich pri žiadnej možnej interpretácii nevyplývajú prijateľné skutkové závery (I. ÚS 51/2020) alebo pokiaľ je odôvodnenie rozhodnutia extrémne nelogické so zreteľom na preukázané skutkové a právne skutočnosti (IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06, I. ÚS 200/2012).

21. V dovolacom dôvode podľa § 420 písm. f) CSP dovolateľ všeobecne namietal nesúlad medzi závermi súdu a jeho skutkovými zisteniami a tvrdil, že súdy nevykonali dôkazy, ktoré boli východiskom pre zistenie skutkového stavu vecí a spravodlivé rozhodnutie vo veci. Bližšie v tomto dovolacom dôvode neoznačil ani dôkazy, ktoré mal, podľa názoru dovolateľa, súd prvej inšancie, resp. odvolací súd vykonať pri dodržaní zásady kontradiktórnosti konania a rovnako konkrétne nepoukázal na to, ktoré závery súdu, premietnuté do dôvodov rozhodnutia odvolacieho súdu a súdu prvej inšancie, sú v konkrétnom rozpore s konkrétnymi skutkovými zisteniami, z ktorých súdy pri rozhodovaní vychádzali. Tieto dovolacie dôvody vymedzené v bode III. dovolania sú všeobecné, nekonkrétne, nespochybňujúce konkrétne závery, či už skutkové alebo právne, odvolacieho súdu a súdu prvej inšancie.

22. Najvyšší súd v danej súvislosti poznamenáva, že aj po zmene právnej úpravy civilného sporového konania (vrátane dovolacieho konania), ktorú priniesol CSP v porovnaní s predchádzajúcou právnou úpravou, treba dovolanie naďalej považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie aj podľa novej právnej úpravy nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami ani samotným dovolacím súdom), ako tretia inšancia, v rámci konania, na ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu (napríklad rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1Cdo/113/2012, 2Cdo/132/2013, 3Cdo/18/2013, 4Cdo/280/2013, 5Cdo/275/2013, 6Cdo/107/2012 a 7Cdo/92/2012).

23. Najvyšší súd má za potrebné zdôrazniť, že pri uplatnení tézy vyplývajúcej z rozhodnutí Európskeho súdu pre ľudské práva, podľa ktorej rozhodnutia súdov predstavujúce *res iudicata* „majú zostať nedotknuté“, je potrebné na možnosť prelomenia záväznosti a nezmeniteľnosti právoplatných rozhodnutí hľadiť, ako na krajnú výnimku z tejto zásady. Právnu úpravu dovolania a dovolacieho konania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých sa môže táto výnimka uplatniť, nemožno v žiadnom prípade interpretovať rozširujúco. Na mieste je tu skôr reštriktívny výklad (3Cdo/319/2013, 1Cdo/348/2013, 3Cdo/357/2016, 3Cdo/208/2014).

24. Dovolací súd poukazuje na to, že strany sporu majú právo v civilnom sporovom konaní označiť alebo predložiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení, avšak súd rozhoduje o tom, ktoré z navrhnutých dôkazov vykoná (§ 185 ods. 1 CSP). Civilný sporový poriadok upravuje zásadu voľného hodnotenia dôkazov v § 191 ods. 1, v zmysle ktorej súd hodnotí dôkazy podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti, pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo počas konania najavo. V civilnom sporovom konaní je súd povinný zvážiť, ktoré dôkazy je potrebné vykonať, pričom dôvodnosť návrhov strán sporu na doplnenie dokazovania posudzuje so zreteľom na to, či a v akom rozsahu je potrebné doplniť doterajší stav dokazovania. Nevykonanie dôkazu navrhnutého stranou sporu, resp. vykonanie iného dôkazu na zistenie skutkového stavu veci nemožno považovať za postup, ktorým by súd strane sporu odňal možnosť konať pred súdom (R 6/2000). Platí to aj o takom dôkaze, ktorý strana zo svojho subjektívneho pohľadu považuje za dôležitý. Ak teda v priebehu civilného sporového konania súd nevykoná všetky navrhnuté dôkazy na zistenie skutkového stavu, nezakladá to vadu konania podľa § 420 písm. f) CSP, pretože to nemožno považovať za znemožnenie uplatnenia procesných práv, ktoré strana mohla uplatniť, avšak v dôsledku procesného postupu súdu z nich bola vylúčená (R 37/1993, R 125/1999, 1Cdo/41/2017, 3Cdo/26/2017, 3Obdo/46/2019).

25. Dovolací súd skúmal, či je rozhodnutie odvolacieho súdu v spojení s rozhodnutím súdu prvej inštancie riadne odôvodnené a či súdy opreli svoje dôvody o riadne vykonané dokazovanie pri aplikácii zásady koncentrácie konania.

26. K námietke dovolateľa týkajúcej sa nesprávneho hodnotenia dôkazov (návrhu na výmaz záložného práva, výsluchu štatutárov S. a U. a hodnoteniu uvedenej listiny v súvislosti s overením podpisov týchto osôb na notárskom úrade) dovolací súd uvádza, že k týmto otázkam sa odvolací súd podrobne vyjadril v bodoch 48., 49., 52., 53., 59. a 63. napadnutého rozsudku v spojení s dôvodmi rozhodnutia súdu prvej inštancie, kde odvolací súd podrobne uvádza zistený skutkový stav a následne ho hodnotí. Odvolací súd sa vysporiadava so všetkými skutočnosťami, ktoré boli východiskom zisteného skutkového stavu a hodnotí ich. Odôvodnenie odvolacieho súdu je logické a presvedčivé, preukazujúce správnosť záverov odvolacieho súdu a súdu prvej inštancie v hodnotení Návrhu na výmaz záložného práva. Odvolací súd hodnotil existenciu pohľadávky najmä v bodoch 50., 51., 64. a 65. v spojitosti s rozhodnutím súdu prvej inštancie v súvislosti sa hodnotením nedobromyseľnosti žalovaného 1/ (body 66., 67. a 69. napadnutého rozsudku odvolacieho súdu), kde riadne a presvedčivo odôvodňuje svoje závery v spojení s rozhodnutím súdu prvej inštancie.

27. S argumentmi týkajúcimi sa hodnotenia dobromyseľnosti (nedobromyseľnosti žalovaného 1/) sa dovolací súd stotožňuje a opätovne poukazuje najmä na rozhodnutie veľkého senátu najvyššieho súdu v konaní 1VObdo/2/2022.

28. K namietanej arbitrárnosti rozhodnutia, dovolací súd poukazuje na Nález Ústavného súdu zo 16. marca 2005 pod sp. zn. II. ÚS 78/05, z ktorého vyplýva, že odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní nemá odpovedať na každú námietku alebo argument, ale iba len na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní a zostali sporné, alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov prvostupňového rozhodnutia, ktoré preskúmava v odvolacom konaní. Súčasťou základného práva na súdnu ochranu v občianskom súdnom konaní podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR je právo na odôvodnenie, ktorého štruktúra je rámcovo upravená v § 157 ods. 2 OSP (od 1. júla 2016 § 220 ods. 2 CSP - pozn. dovolacieho súdu).

29. Dovolací súd má v súvislosti s dovolaním dovolateľa za potrebné opätovne vyzdvihnúť, že nejde o porušenie základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivý proces, ak súd nerozhodne podľa predstáv účastníka konania a jeho návrhu nevyhoví, ak je takéto rozhodnutie súdu v súlade s objektívnym právom (II. ÚS 78/05).

30. Podľa najvyššieho súdu je v posudzovanom prípade potrebné zohľadniť, že odvolací súd potvrdil uznesenie súdu prvej inštancie ako vecne správne v zmysle ust. § 387 ods. 1 CSP. Konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí pritom jeden celok a určujúca spätosť uznesenia odvolacieho súdu s potvrdzovaným uznesením vytvára ich jednotu. Z odôvodnení rozhodnutí súdov oboch inštancií je v danom prípade dostatočne zrejmé, čoho a z akých dôvodov sa žalobca domáhal, čo navrhoval, z ktorých skutočností súdy vychádzali, akými úvahami sa riadil súd prvej inštancie, ako ich posudzoval odvolací súd a aké závery zaujal k jeho právnomu posúdeniu, s ktorým sa stotožnil.

31. Dovolací súd v danej súvislosti uvádza, že právu strany na vykonanie dôkazu v súdnom konaní zodpovedá povinnosť súdu každý dôkazný návrh posúdiť a vysporiadať sa s ním a pokiaľ takému návrhu na vykonanie dôkazu nevyhoví, tak je povinný v odôvodnení rozsudku odôvodniť, prečo nevykonaný navrhnutý dôkaz (§ 220 ods. 2 CSP), a to presvedčivo s vysvetľujúcim odôvodnením, z akého dôvodu je ním odmietaný návrh na vykonanie dôkazu nedôvodný (resp. neopodstatnený), či už z dôvodu, že sa týka okolností nepodstatnej pre rozhodnutie alebo okolností, ktorú možno zistiť napríklad inak.

32. Podľa doktríny opomenutých dôkazov je opomenutým predovšetkým taký dôkaz, ktorého vykonanie má pre rozhodnutie vo veci zásadný význam, avšak vo veci konajúci súd jeho vykonanie bez adekvátneho odôvodnenia nezrealizuje, prípadne jeho vykonanie opomenie bez akéhokoľvek odôvodnenia. Na zistenie toho, či ide o opomenutý dôkaz alebo nie, sa v praxi používa tzv. Perna test (bližšie pozri rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Perna proti Taliansku, sťažnosť č. 48898/99 zo 6. mája 2003 a iné). Perna test v zásade pozostáva z posúdenia troch nasledovných kritérií, ktoré sú podľa najvyššieho súdu (m. m. 6Cdo/107/2022) aplikovateľné aj vo vnútroštátnom civilnom procese:

- Je návrh na realizáciu dokazovania dostatočne odôvodnený a týka sa podstaty veci?
- Bol posúdený význam určitého dôkazu a v tejto súvislosti boli súdom poskytnuté dostatočné dôvody, prečo dôkaz nebol vykonaný v priebehu súdneho konania?
- Nenarušilo toto rozhodnutie celkovú spravodlivosť konania?

33. Posúdenie veci musí v sebe implikovať aj posúdenie relevantnosti navrhovaného dôkazu a poskytnutie dostatočného odôvodnenia súdom. Až nesplnenie si tejto povinnosti súdom je porušením práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f) CSP, ako dôsledok porušenia práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

34. Po preskúmaní veci dovolací súd dospel k záveru, že procesný postup odvolacieho súdu, ale aj súdu prvej inštancie, ktorý predchádzal vydaniu ich rozhodnutí, prebiehal v zmysle právnej úpravy Civilného sporového poriadku. Žalovaný 1/ mal možnosť zúčastniť sa na úkonoch súdu prvej inštancie a proti jeho rozhodnutiu podať odvolanie, čo aj urobil. Odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie, ako vecne správne, potvrdil v zmysle § 387 ods. 1 CSP, pričom sa stotožnil so skutkovými zisteniami a právnym posúdením veci zo strany súdu prvej inštancie, ktorý žalobe v celom rozsahu vyhovel. Podľa názoru odvolacieho súdu odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu opierajúce sa v podstatnej časti o odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie zodpovedá zákonným požiadavkám kladeným na odôvodnenie súdneho rozhodnutia (§ 393 ods. 1 a 2 CSP). Odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol rozhodujúci skutkový stav, primeraným spôsobom popísal priebeh konania, vyjadrenia strán sporu, výsledky vykonaného dokazovania, citoval právne predpisy, ktoré aplikoval na posudzovaný prípad a z ktorých vyvodil svoj právny záver a zrozumiteľne vysvetlil, z akého dôvodu (rovnako ako súd prvej inštancie) dospel k záveru, že žalobkyňa v spore neunesla dokazné bremeno, keď nepreukázala oprávnenosť uplatneného nároku na náhradu škody. Odvolací súd zároveň k

odvolacím námietkam žalovaného 1/ uviedol svoju argumentáciu v súlade so skutkovým a právnym stavom zisteným súdom prvej inštancie a vyplývajúcim z obsahu spisu. Neprihliadnutie na niektoré z námietok žalovaného 1/ odvolací súd dôvodil správne poukazom na ust. § 366 CSP. Vyhodnotenie vykonaných dôkazov zo strany odvolacieho súdu bolo vykonané v súlade s § 191 CSP a princípom voľného hodnotenia dôkazov, upraveným v článku 15 CSP. Sporové konanie je konaním kontradiktórnym, čo znamená, že tá strana sporu, ktorá z určitej skutočnosti vyvodzuje právne následky, musí tvrdiť skutočnosť a k tvrdenej skutočnosti predložiť alebo označiť relevantné dôkazné prostriedky, inak nemôže byť v spore úspešná. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku odvolacieho súdu vyplýva, že žalovanému 1/ sa ním uplatňovanými prostriedkami procesnej obrany nepodarilo preukázať tvrdenú neexistenciu záložného práva na predmetných zaťažených nehnuteľnostiach, resp. skutočný zánik tohto záložného práva. Za tejto procesnej situácie je preto záver odvolacieho súdu správny.

35. Podľa názoru dovolacieho súdu, skutkové a právne závery odvolacieho súdu sú v dovolaní napadnutom rozhodnutí zdôvodnené vyčerpávajúcym spôsobom, zrozumiteľne a presvedčivo. Odvolací súd logicky a dostatočným spôsobom uviedol dôvody, pre ktoré bolo potrebné potvrdiť rozhodnutie súdu prvej inštancie (ktorým bolo žalobe vyhovieť) ako vecne správne. Odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu nie je možné považovať za svojvoľné, resp. arbitrárne, nakoľko odvolací súd sa v ňom zaoberal všetkými relevantnými odvolacími námietkami a argumentami žalovaného 1/ (ktoré opätovne uviedol aj v dovolaní) a jeho závery sú logické, argumentačne konzistentné a právne odôvodnené. V posudzovanom prípade preto nejde o situáciu, kedy by zistenie skutkového stavu súdmi nižšej inštancie bolo *prima facie* natoľko chybné, že by k nemu súdy pri rešpektovaní zásad hodnotenia dôkazov nemohli nikdy dospieť a ktorý by výnimočne zakladal porušenie práva strany sporu na spravodlivý proces (I. ÚS 6/2018). Dovolací súd preto nesúhlasí s námietkami dovolateľa, že súd prvej inštancie i odvolací súd nevykonali pre rozhodnutie nevyhnutné dôkazy, či pristupovali k vyhodnocovaniu dôkazov svojvoľným spôsobom.

36. Dovolací súd tak záverom konštatuje, že ak odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdil a zotrval na záveroch prijatých súdom prvej inštancie, nedošlo podľa názoru dovolacieho súdu v konaní k prekvapivej zmene právnych záverov súdov nižšej inštancie. Odvolací súd, ako bolo poukázané, nezmenil právne východiská, podľa ktorých posudzoval vec súd prvej inštancie. Samotná skutočnosť, že žalovaný 1/ s napadnutým rozsudkom odvolacieho súdu a jeho odôvodnením subjektívne nesúhlasí, samo o sebe nezakladá porušenie práva žalovaného 1/ na spravodlivý proces.

37. Pokiaľ dovolateľ tvrdil, že súdy nevykonali navrhnuté dôkazy, ktoré boli podstatné pre rozhodnutie vo veci dovolania, avšak neuviedol konkrétne dôkazy, ktoré súdy nevykonali ani neuviedol skutočnosti, pre ktoré by tieto dôkazy mali kľúčový význam pre rozhodnutie vo veci a ich vykonanie by malo vplyv na skutkové zistenia, z ktorých súdy pri rozhodovaní vo veci vychádzali, má dovolací súd za to, že tvrdenia dovolateľa o nesprávnom hodnotení dôkazov z odôvodnenia napadnutého rozsudku odvolacieho súdu a rozsudku súdu prvej inštancie nevyplývajú.

38. Dovolací súd tak po preskúmaní napadnutého rozsudku odvolacieho súdu, v spojení s konečným rozhodnutím súdu prvej inštancie, konštatuje, že napadnutý rozsudok odvolacieho súdu je riadne odôvodnený a porušenie práva na spravodlivý proces dovolateľa či neodôvodnenie rozhodnutia a procesné pochybenie súdov nižšej inštancie v hodnotení dôkazov alebo iné ich procesné pochybenia, ktoré by mali za následok porušenie práva dovolateľa na spravodlivý proces neboli v konaní preukázané.

39. S poukazom na uvedené dovolací súd skúmal prípustnosť dovolania podľa § 420 CSP a dospel k záveru, že dovolanie z dôvodov § 420 písm. f) CSP proti napadnutému rozsudku odvolacieho súdu, z hľadiska jeho vymedzenia dovolateľom, nie je prípustné.

40. Z uvedených dôvodov súd dovolanie navrhovateľa pri aplikácii § 447 písm. c) CSP odmietol z dôvodu, že sa týka okolnosti nepodstatnej pre rozhodnutie.

41. Pri aplikácii § 453 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP vznikla neúspešnému účastníkovi dovolacieho konania - žalovanému 1/ voči žalobcovi povinnosť nahradiť trovy dovolacieho konania. Nakoľko však žalobcovi v predmetnom konaní žiadne trovy nevznikli, dovolací súd rozhodol tak, ako je

uvedené vo výroku tohto uznesenia.

42. Rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.